

Svein Harald Svanes
Søndre Svanesvei 2
4372 Eigersund

Trondheim, 06.09.2019

Dykkar ref.:
[Dykkar ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/7787

Sakshandsamar:
Johan Danielsen

Endeleg avgjerd i klagesak - klage på avslag på søknad om utsetting av sitkagran (*Picea sitchensis*) i på gnr./bnr. 21/39 Eigersund kommune

Miljødirektoratet opprettheld Fylkesmannen i Rogaland sitt vedtak av 25.01.2019 om å gi Svein Harald Svanes avslag på søknad om utsetting av sitkagran i Eigersund kommune. Miljødirektoratet kommer til at utsetting av sitkagran på arealet avgrensa på kart på eigendommen med gnr./bnr. 21/39 fører til for store uheldige følger for naturmangfaldet i høve til fordeler knytt til tiltaket. Klager får ikkje medhald.

Vi viser til klage dagsett 29.05.2019 frå Svein Harald Svanes (klager) på Fylkesmannen i Rogaland sitt vedtak av 25.01.2019.

Sakens bakgrunn

Svein Harald Svanes (søker) søker om å løyve til å sette ut 6250 sitkagran (*Picea sitchensis*) til skogproduksjon. Utsettinga er planlagt på eit felt på 25 daa på gnr./bnr. 21/39 i Eigersund kommune. Fylkesmannen i Rogaland ga 25.01.2019 avslag på søknad om utplantinga.

Søker klaga på vedtaket den 15.01.2018. Fylkesmannen opprettheldt vedtaket, og sendte 17.06.2019 klagesaka til endeleg avgjerd hos Miljødirektoratet.

Merknader frå klager

Klagen er grunngjeven slik:

- Rydding av sitka frå kringliggande område er mogleg og på naboeigedommar etter avtale
- 1-2 dagar med ryddesag er tilstrekkeleg til å fjerne uønskt oppslag i området
- Kontrakt kan verta inngått mellom grunneigar og Vestskog for arbeidet på grunneigar si rekning
- Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet tilrår i felles rapport: "gjennom styrt bruk av utenlandske treslag er det mulig å holde kontroll med kortdistansespredning og og at hovedansvaret for dette kan legges på skogeier"

Fylkesmannens vurdering

Vilkåra for klage, er slik fylkesmannen ser det oppfylt både i forhold til klageinteresse og tidsfrist.

Fylkesmannen kommenterer klagen slik:

- Det er gjort grundige vurderingar baser på synfaring og tilgjengeleg kunnskap og dei omsyn som skal takast etter naturmangfaldlova og forskrift om utanlandske treslag
- Klagen inneheld ikkje ny informasjon som gjev grunnlag for å gjere om på vedtaket

- Rydding på og kring hogstfeltet ligg uansett til grunneigarens ansvar etter forskrift om utsetting av utanlandske treslag § 8 Krav til aktsamd, kontroll med spreining og varslng

Fylkesmannen finn ikkje grunnlag for å endre avslag av 25.01.

Rettsgrunnlaget

Formålet med forskrift 25. mai 2012 nr. 466 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål (forskrifta) er å hindre at utsetting av utanlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfaldet, jf. § 1. Etter § 5 er det krav om løyve til utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål. Løyve kan berre bli gitt dersom det ikkje er grunn til å tru at utsettinga vil føre til vesentlege uheldige følgjer for det biologiske mangfaldet. Dersom det ikkje er grunn til å tru at utsettinga vil føre til vesentlege uheldige følgjer, skal spørsmålet om løyve skal bli gitt eller ikkje avgjerast etter ei skjønsvurdering, der omsynet til uheldige følger for det biologiske mangfaldet skal vegast opp mot andre interesser. Det skal leggast særleg vekt på om treslaget og eventuelle følgjeorgansimer medfører risiko for det biologiske mangfaldet. Prinsippa i nml. § 8 til 12 leggast til grunn som retningslinjer for vurderinga, jf. nml. § 7.

Kunnskap om sitkagran

Sitkagran er i Artsdatabanken si risikovurdering i 2018 kategorisert til gruppa med svært høg risiko (SE). En årsak til den høge risikoplasseringa er at sitkagran viser tydeleg spreining inn i kystlynghei, kulturpåverka tørre areal, ulike opne naturtypar og forstyrta mark. I slik område kan sitkagrana danne svært tette bestand og endre naturtypen og fortrenge anna naturmangfald. Sitkagran er det treslaget med flest registrert forvilla førekomstar i Artsdatabanken sin Fremmedartsbase. Kongleproduksjonen hos sitkagran begynner i ung alder, gjerne hjå ca. 20 år gamle trær. Produksjonen av frø er stor, og arten kan ha gode kongleår med 3-5 års mellomrom. Arten har dårleg forynging i svært skuggefull skog, men etablerer seg godt på mineraljord og tynne mosedekker, dels i halvskygge. De fleste dokumenterte naturlig spreidde tre står innanfor 200 m frå morbestand. I DN-utredning 8-2012 står det at grensa for kortdistansespreiing (Nygaard m. fl. 1999) er 80 meter med ei maksimal observert forynging på inntil 20 000 unge planter pr. dekar. I same utredning antakast langdistansespreiinga å kunne bli på opptil 1739 meter når vinden bles med 10 m/s og 3477 meter ved 20 m/s.

Talet frøplanter minkar frå 120 under bjørk og 16 under norsk gran til en frøplante under sitkagran. I Skottland finn dei fleire soppartar i sitkagranskog enn i anna skog. Det er funne færre soppartar i sitkagranskog enn i bjørkeskog på Island. Med tanke på dyreliv finn en same tall, men andre arter av spretthalar og fuglar i sitkagranskog enn i annan skog. Det er lågare biomasse av meitemark i sitkaskog enn i anna skog.

Miljødirektoratet si sakshandsaming og vurdering

Sitkagran er i framandartslista frå 2018 i kategorien svært høg økologisk risiko (SE). Vi legg til grunn at arten har god spreiningsevne og kan ha stor negativ effekt på naturmangfaldet.

Områda tett inntil utplantingsområda har desse dokumenterte områder med verdsette naturverdiar:

Naturverdi			
Naturtype	Type	Verdi	Avstand
Koldal-Beringsfjellet-Grastveit	Kystlynghei (Utvald naturtype)	Svært viktig	260 m
Svånes	Naturbeitemark	Viktig	320 m
Stapnes	Naturbeitemark	Svært viktig	570 m
Stapnes	Artsrik vegkant	Viktig	190 m
Stapnes aust	Intakte låglandsmyrer	Viktig	670 m
Beltviga-Stapnes	Andre viktige forekomster	Svært viktig	670 m

Raudlista arter	Status		Avstand
Grått lyngheifly	Nært trua (NT)		1,35 km
Elachista argentella	Sterkt trua (EN)		960 m
Kysthumle	Nært trua (NT)		650 m
Klokkesøte	Sårbar (VU)		1,3 km

Verneområder	Type		Avstand
Tedneholmen	Naturreservat		1,1 km
Svåholmane	Naturreservat		1,1 km

Naturmangfoldlovens § 8 seier at kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimeleg forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfald. Vi finn at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte eit grunnleggjande vedtak. Vi tillegg derfor ikkje føre var-prinsippet vekt i saken, jf. nml. § 9.

Det er etter tilhøva mange viktige naturverdiar kring utplantingsområdet. Det er dokumentert tre svært viktige og tre viktige naturtypar 190 - 670 meter frå utplantingsområdet, blant desse er ei førekomst av den utvalde naturtypen kystlynghei. Naturmangfoldloven § 53 andre ledd tilseier at vi legg til grunn særlege omsyn når kystlynghei kan vere utsett for negativ påverking frå tiltaket. Alle nærliggande viktige/svært viktige naturtypar er sårbare for spreiding av sitkagran. To naturreservat ligg 1,1 km frå utsettingsområdet. Vi finn fire relevante raudlista arter i områda kring utsettingsområdet.

Flyfoto frå Norge i bilete viser at det etter høvet er få felt med gran/sitkagran innafor rimeleg avstand frå planlagd utplanting. Vi finn difor at nytt omløp med sitkagran i dette området vil gje auka belastning i eit område med mange naturverdiar, jf. Naturmangfoldloven § 10.

Vi legg derfor til grunn at utplanting på feltet på gnr./bnr. 21/39 inneber risiko for vesentleg skade på naturmangfaldet. Faren for skade på naturmangfaldet frå tiltaket skal vegast opp mot positive verknader for andre samfunnsinteresser forskriften § 14. I denne saken er dei positive verknadene knytt til at sitkagran er meir produktiv enn norsk gran på same areal. Samla sett finn vi at dei positive økonomiske verknadene av planting av sitkagran her er mindre enn ulempene knytt til spreiding av sitkagran til viktige naturverdiar. Miljødirektoratet meiner derfor at det ikkje bør bli gitt løyve i denne saken og fattar difor følgjande vedtak:

Vedtak

Miljødirektoratet stadfester Fylkesmannen i Rogaland sitt vedtak gjort 25.01.2019, jf. forvaltningslova § 34 fjerde ledd. Svein Harald Svanes får avslag på søknad om utsetting av sitkagran (*Picea sitchensis*) til skogproduksjon på plantefeltet det er søkt om på gnr./bnr. 21/39 i Eigersund kommune, jf. forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål §§ 5 og 7.

Miljødirektoratets vedtak er endeleg og kan ikkje klages vidare, jf. forvaltningslova § 28 tredje ledd.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleiar

Tenk miljø - vel digital postkasse frå e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59	4001	Stavanger
Vestskog SA v/Torger Frøyland	Espedalsvegen 1632	4110	FORSAND
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Eigersund kommune	Boks 580	4379	Egersund